

Dàn ý phân tích bài thơ Sang thu - Hữu Thỉnh

Hướng dẫn lập dàn ý chi tiết cho đề văn phân tích bài thơ Sang thu của nhà thơ Hữu Thỉnh - Văn mẫu lớp 9 tham khảo

Dàn ý chi tiết phân tích bài thơ Sang thu của Hữu Thỉnh

I. Mở bài

- Giới thiệu về tác giả, tác phẩm:

+ Bài thơ *Sang thu* chính là cảm nhận tinh tế của nhà thơ Hữu Thỉnh về sự biến đổi của đất trời từ cuối hạ sang đầu thu

+ Bài thơ được sáng tác 1977, in lần đầu trên báo *Văn nghệ*, sau đó được in lại nhiều lần trong các tập thơ

II. Thân bài

1. Phân tích cảm nhận tinh tế của nhà thơ trong gió se về tín hiệu sang thu

- Cảm nhận tín hiệu thu về không gian gần bằng nhiều giác quan và sự rung cảm tinh tế

+ Hương ổi chín lan vào không gian, phả vào gió se

+ Sương đầu thu giăng mắc nhẹ nhàng, chuyển động chậm chậm nơi đường thôn ngõ xóm

+ Từ “bỗng” diễn tả sự ngạc nhiên, ngỡ ngàng của nhà thơ trước những phát hiện thú vị báo thu về

+ Động từ “phả” gợi lên hương thơm của ổi chín như sánh lại, luồn vào trong gió gợi lên cho người đọc hình dung được không gian và thời gian của tiết sang thu

+ Gợi ra hình dung của hương ổi chín lan trong không gian, phả vào gió se

+ Chùng chình – nghệ thuật nhân hóa: sương như có ý chậm lại, quán quýt, điều đó cũng gợi hình ảnh về bước đi của thời gian, nhẹ nhàng

2. Cảm nhận những chuyển biến tinh tế của đất trời lúc thu sang

- Khoảnh khắc giao mùa được diễn tả thú vị qua đám mây mùa hạ “vắt nửa mình sang thu” – nghệ thuật nhân hóa diễn tả sự nuối tiếc, sự lưỡng lự trước khi chuyển mùa

Dàn ý phân tích bài thơ Sang thu - Hữu Thỉnh

- Hình ảnh dòng sông trôi thanh thản, êm dịu chính là sự lắng đọng, “dềnh dàng” đặc trưng của mùa thu

- Chim “vội vã”: nghệ thuật nhân hóa, dường như chim muông cũng cảm nhận được sự chuyển giao của mùa mới nên tìm cho mình hướng đi

→ Các hình ảnh, chi tiết đặc sắc giàu sức gợi hình tái hiện chân thật góc nhìn cũng như cảm xúc say sưa, hòa nhịp của tác giả trong khoảnh khắc thiêng liêng của đất trời

3. Phân tích những tâm tư, suy ngẫm của tác giả

Vẫn còn bao nhiêu nắng

Đã vơi dần cơn mưa

- Các tính từ chỉ mức độ “vẫn còn”, “vơi dần” bớt từ chỉ mức độ rằng hạ nhạt dần, thu đậm nét hơn

- Quan sát tinh tế, nhạy cảm của tác giả: Sấm cũng bớt bất ngờ/ Trên hàng cây đứng tuổi

+ Hình ảnh thực của tự nhiên sang thu sấm thưa thớt, không còn dữ dội làm lay động hàng cây nữa

+ Nghệ thuật nhân hóa: “bớt bất ngờ” - trạng thái của con người

+ Hàm ý: con người khi cứng cáp, trưởng thành sẽ không còn sợ, hay cảm thấy bất ngờ trước những thử thách, sóng gió của cuộc đời. Con người từng trải sẽ vững vàng, kiên định hơn trước những tác động bất thường từ ngoại cảnh.

III. Kết bài

- Khẳng định giá trị nội dung và nghệ thuật của tác phẩm

+ Nội dung: *Sang thu* là bài thơ đẹp thể hiện những rung động tinh tế của tác giả trước khoảnh khắc chuyển mùa hạ sang thu. Qua đó nêu bật lên chiêm nghiệm của tác giả về cuộc đời, con người.

+ Nghệ thuật: sử dụng nhiều từ láy, tính từ gợi trạng thái, hình ảnh chân thực. Nghệ thuật nhân hóa mang lại cái hồn cho bài thơ, nghệ thuật ẩn dụ tạo chiều sâu về cảm xúc và suy nghĩ.

Dàn ý phân tích bài thơ Sang thu - Hữu Thỉnh

Mẫu bài phân tích tham khảo

Nhà thơ Hữu Thỉnh (1942), tên thật là Nguyễn Hữu Thỉnh, là một nhà thơ nổi tiếng của nhà thơ Việt Nam. Ông là hội viên hội nhà văn Việt Nam và là Chủ tịch hội Nhà văn Việt Nam, kiêm nhiệm tổng biên tập báo *Văn Nghệ*. Ông có rất nhiều tác phẩm tiêu biểu như *Âm vang chiến hào*, *Đường tới thành phố*, *Thu mùa đông...* Trong đó, bài thơ **Sang Thu** đem đến cho chúng ta một sự bất ngờ, một ấn tượng sâu sắc về tác giả khi ông làm toát lên được hồn của mùa thu êm đềm, mênh mang.

Sang Thu được tác giả viết theo thể ngũ ngôn, gồm ba khổ thơ, mỗi câu thơ đều diễn tả một nét thu êm đềm, hình ảnh của mùa thu trong buổi đầu thu, thu mới về, thu chợt đến. Bài thơ là bút pháp nghệ thuật tinh tế, tài hoa của tác giả khi thể hiện cảnh sắc mùa thu ở đồng quê miền Bắc. Và mùa thu được cảm nhận qua “hương ổi” được phả vào làn gió thu se lạnh, một mùi hương nồng nàn, khó quên:

Bỗng nhận ra hương ổi

Phả vào trong gió dịu.

Ở đây, nhà thơ không tả mà chỉ gợi cho người đọc liên tưởng về những trái ổi vàng ươm, thơm lừng tỏa ra từ những vườn ổi quê vào những ngày giao mùa cuối hạ, đầu thu. Gió thu nhẹ nhàng, se lạnh, đưa hương ổi nồng nàn phả vào không gian. Hương ổi trong thơ Hữu Thỉnh thật dân dã và gần gũi.

Sau hương ổi và gió thu se, tác giả miêu tả đến sương thu. Những giọt sương chứa đầy tâm trạng chùng chình, như cố ý để kéo dài thêm thời gian:

Sương chùng chình qua ngõ

Hình như thu đã về.

Tác giả sử dụng nghệ thuật nhân hóa. Hai chữ “chùng chình” diễn tả bước đi chậm chậm của mùa thu đang về. Từ ngữ “hình như” thể hiện sự phỏng đoán nét thu mơ hồ, như vừa chợt phát hiện và cảm nhận.

Ở khổ thơ tiếp theo, không gian của bức tranh sang thu được mở rộng cả về chiều cao, độ rộng của bầu trời với cánh chim bay và đám mây trôi, ở chiều dài của dòng sông mênh mang:

Sông được lúc dềnh dàng

Chim bắt đầu vội vã

Có đám mây mùa hạ

Dàn ý phân tích bài thơ Sang thu - Hữu Thỉnh

Vắt nửa mình sang thu.

Dòng sông mùa thu nước xanh trong vắt, nhẹ nhàng êm đềm trôi. Sông nước “dềnh dàng” như cố tình chậm chạp, thiếu khẩn trương. Thì những đàn chim lại bay vội vã, có lẽ chúng đang bay về phương Nam để tránh cái rét sắp tới. Trong cả đoạn thơ, dòng sông, những đàn chim hay đám mây đều được tác giả sử dụng nghệ thuật nhân hóa. Bức tranh thu trở nên thật hữu tình và thi vị.

Có đám mây mùa hạ

Vắt nửa mình sang thu.

Nhà thơ không dùng những từ ngữ nào khác, mà lại dùng từ vắt để miêu tả về đám mây. Đám mây như được kéo dài ra, vắt lên đặt ngang với bầu trời rồi thả mình xuống mùa thu. Câu thơ này thật sự rất hay và độc đáo, sáng tạo.

Đến khổ thơ cuối, những cảm nhận, suy ngẫm của tác giả về mùa thu được Hữu Thỉnh gửi gắm qua những câu thơ:

Vẫn còn bao nhiêu nắng

Đã vơi dần cơn mưa

Sấm cũng bớt bất ngờ

Trên hàng cây đứng tuổi.

Những hiện tượng thiên nhiên của mùa thu vào thời điểm giao mùa như nắng, mưa, sấm được tác giả cảm nhận rất tinh tế. Những từ ngữ được dùng như vẫn còn, đã vơi dần, cũng bớt bất ngờ... gọi cho ta cảm nghĩ về thời lượng và sự hiện hữu của sự vật, của thiên nhiên, đó là nắng mùa thu, mưa mùa thu, và cả tiếng sấm ngày đầu thu. Thời điểm này, mùa hạ có lẽ vẫn còn muốn níu giữ lại chút gì đó, nên những nắng, mưa mùa hạ vẫn còn vương vấn đất trời. Từ cảnh vật và không gian này, tác giả bỗng có những suy ngẫm về cuộc đời. Sấm và hàng cây đứng tuổi chính là những biến động của thiên nhiên, và ở đây tác giả muốn nói đến những biến cố của cuộc đời. Hàng cây đứng tuổi chính là bản thân chúng ta, những ai đã từng trải, được rèn luyện qua thử thách, khó khăn nhưng vẫn đứng vững.

Hai câu kết của bài thơ có lẽ tác giả dùng để khẳng định thêm về bản lĩnh, cùng những phẩm chất tốt đẹp của người dân Việt Nam ta trong thời kỳ đất nước đổi mới, còn nhiều khó khăn thử thách. Dù vậy nhưng mọi người vẫn đứng vững để cùng nhau vượt qua.

Có thể nói, bằng những biện pháp nghệ thuật như nhân hóa và ẩn dụ, cùng những từ ngữ tinh tế, Hữu Thỉnh đã làm nên thành công của *Sang thu*. Bài thơ như tiếng lòng của

Dàn ý phân tích bài thơ Sang thu - Hữu Thỉnh

tác giả gửi gắm đến bao người về mùa thu tươi đẹp, tương lai tương sáng của đất nước đang đợi chờ chúng ta ở phía trước.

» Tham khảo thêm: [Một số bài văn hay phân tích Sang Thu \(Hữu Thỉnh\)](#)

Truy cập kho tài liệu [Văn mẫu lớp 9](#) để cập nhật thêm nhiều bài văn hay khác giúp bạn rèn luyện kỹ năng làm văn, chuẩn bị tốt cho các bài thi và kiểm tra môn Văn. Chúc các bạn học tốt !